

Cum pot solicita daune-interese sau alte mijloace de reparare a prejudiciului/de compensare de la autorul infracțiunii într-un proces (procedură penală) și cărei instituții ar trebui să îi adresez această cerere?

În cursul procedurii penale, victima poate solicita daune-interese pentru o vătămare sau o pierdere rezultată dintr-o infracțiune, constituindu-se parte civilă, în principal în timpul procedurilor judiciare după formularea unei acuzații; o astfel de cerere poate viza obținerea de despăgubiri, restituirea unui articol sau plata unei sume de bani. Victima poate formula această cerere în fața instanței de prim grad de jurisdicție, cel târziu la prima înfățișare; instanța notifică victima cu privire la aceste etape procedurale. Dacă victima omite să întreprindă aceste acțiuni, nu va fi acceptată ulterior nicio justificare pentru lipsa de acțiune.

O acțiune civilă trebuie să respecte elementele formale specificate și impuse de lege. Ea trebuie să precizeze acuzatul împotriva căruia se inițiază acțiunea civilă, o solicitare expresă ca instanța să pronunțe sentința, în special suma sau cantitatea solicitată, dreptul pe care se întemeiază pretenția în materie civilă, faptele care susțin dreptul invocat și cererea de chemare în judecată, precum și modalitatea și locul de executare în cazul în care instanța se pronunță asupra fondului cererii civile.

În plus, victima își poate exprima intenția de a iniția o acțiune civilă chiar înainte de formularea unei acuzații, și anume înainte de etapa de judecată din cadrul procedurii penale. În cazul formulării unei acuzații, parchetul transmite instanței declarația victimei.

Instanța se pronunță asupra fondului cererii civile în cadrul procedurii penale sau, în cazul în care acest lucru nu este posibil din motive prevăzute de lege, trimite pretențiile civile spre a fi soluționate printr-o altă modalitate legală, acestea nemaifiind analizate în cadrul procedurii penale.

În ce moment al procedurii penale trebuie să prezint cererea?

O cerere în materie civilă poate fi prezentată după formularea unei acuzații dar intenția de a prezenta o cerere poate fi, de asemenea, manifestată înainte de formularea acuzațiilor, pe parcursul anchetei.

Ce pot solicita în cerere și cum ar trebui să o prezint (să indic o valoare totală și/sau să specific pierderile individuale și pierderea de profituri și dobânzi)?

Codul de procedură penală precizează elementele esențiale ale unei cereri în materie civilă și nu prevede cerințe formale speciale.

În ceea ce privește fondul, o acțiune civilă poate viza obținerea de despăgubiri, restituirea unui articol sau plata unei sume de bani. Acuzatul împotriva căruia este formulată cererea trebuie să fie precizat în cererea civilă, la fel ca solicitarea expresă ca instanța să pronunțe sentința. Documentația trebuie să includă suma sau cantitatea solicitată. Cererea poate cuprinde și o solicitarea de despăgubiri în temeiul dreptului civil pentru prejudiciile suferite de persoana vătămată ca rezultat direct al unei infracțiuni. Pe lângă scăderea valorii activelor, acestea pot include pierderile de venituri și dobânzile aferente pretenției principale. De asemenea, cererea civilă trebuie să specifice dreptul invocat de persoana vătămată și temeiul cererii.

În cazul în care cererea civilă nu include cele mai importante trei elemente menționate mai sus necesare pentru soluționare (precizarea acuzatului, solicitarea expresă și dreptul invocat), instanța trimite cererea spre a fi soluționată printr-o altă modalitate legală imediat după depistarea acestor deficiențe.

În același timp, absența altor elemente ale unei cereri civile (fapte care susțin cererea și dreptul invocat, o precizare a modalității și a locului de plată) conduce, de asemenea, la aceleași consecințe, cu diferența că instanța va trimite cererea numai în etapa deciziei finale, și nu imediat după depistarea deficiențelor.

Există un formular specific pentru aceste cereri?

Legislația nu prevede un formular pentru aceste cereri.

Ce probe trebuie să prezint pentru a-mi susține cererea de despăgubire?

Legea nu specifică ce probe sunt necesare pentru susținerea unei cereri. Atunci când o instanță soluționează și execută o cerere civilă, dosarele cauzei sunt luate în considerare din oficiu, indiferent dacă probele au fost furnizate de persoana vătămată sau au fost obținute dintr-o altă sursă. Forța probantă a elementelor de probă nu este stabilită de lege, orice elemente de probă definite de lege putând fi utilizate în mod liber în cadrul procedurilor penale.

Astfel, legea nu prevede ce probe trebuie prezentate în susținerea unei cereri civile, dincolo de obligativitatea prezentării faptelor care susțin pretenția civilă.

Există taxe judiciare sau alte costuri legate de cererea mea?

Dacă o persoană vătămată formulează o cerere civilă în cadrul unei proceduri penale, aceasta trebuie să suporte numai taxa judiciară aferentă acesteia și, eventual, cea aferentă pentru unei căi de atac, dacă se introduce o astfel de cale de atac. Cu toate acestea, în astfel de cazuri, victima are dreptul să fie scutită de plata prealabilă a taxei.

Ca regulă generală, taxa se calculează pe baza valorii obiectului unei cereri civile în momentul inițierii procedurii. Taxa este de 6 % din baza de calcul, dar nu mai puțin de 15 000 HUF și nu mai mult de 1 500 000 HUF.

Pot obține asistență juridică înainte de și/sau în timpul procesului? Pot să obțin asistență juridică dacă nu locuiesc în țara în care are loc procesul?

Victima are dreptul de a fi informată cu privire la drepturile și obligațiile sale de către instanța de judecată, parchet și organele de cercetare penală. Dacă, în plus, este necesară asistența unui avocat consultant sau este necesar să se întocmească documente (solicitare, cerere, raport, propunere de urmărire penală etc.) pentru a iniția o acțiune de remediere a prejudiciilor cauzate de o infracțiune sau a unei atingeri aduse drepturilor sau intereselor care decurg dintr-o infracțiune, statul va pune la dispoziție un avocat consultant sau va furniza servicii juridice, la cerere. Costurile acestor servicii sunt suportate de stat în locul victimei, în cazul în care venitul lunar net disponibil al victimei nu depășește pensia minimă pentru limită de vârstă și aceasta nu dispune de active sau dacă utilizarea acestor active ar fi disproporționată față de beneficiile care ar putea fi obținute prin intermediul serviciilor juridice. Drepturile victimei nu depind de cetățenia sau de locul de reședință.

Când va respinge sau când va refuza instanța penală să se pronunțe asupra cererii mele împotriva autorului infracțiunii?

Instanța refuză să se pronunțe asupra executării unei cereri civile în cursul procedurii penale prin trimiterea cererii spre soluționare printr-o altă modalitate legală, în cazurile stabilite de lege, după cum urmează. În astfel de cazuri, cererea victimei nu poate fi executată în cadrul procedurii penale, ci doar în cadrul procedurii civile. Instanța trimite cererea civilă spre soluționare printr-o altă modalitate legală atunci când nu s-a antrenat răspunderea penală sau contravențională a acuzatului deoarece s-a pus capăt urmăririi penale sau acuzatul a fost achitat. Același lucru se întâmplă și dacă legea exclude soluționarea unei cereri civile sau cererea a fost depusă cu întârziere. În cazul anumitor infracțiuni împotriva bunurilor, dacă infracțiunea are ca obiect un imobil și victima a solicitat evacuarea ca măsură provizorie, cererea civilă formulată simultan nu poate fi soluționată în cadrul procedurii penale. O cerere

civilă nu poate fi soluționată în cadrul unei proceduri penale nici în cazul în care există un obstacol în temeiul dreptului procedural civil. De exemplu, dacă victima depune o cerere de recuzare a judecătorului sau a instanței definitive în conformitate cu Legea privind procedura civilă, dar care nu figurează în Legea privind procedura penală. Același lucru este valabil dacă, într-o altă acțiune bazată pe aceleași fapte și temeiuri, au intrat în vigoare consecințele juridice ale introducerii acțiunii sau dacă a fost pronunțată o hotărâre definitivă, sau dacă victima sau acuzatul nu are capacitate juridică în procedura civilă. Cererile civile care nu pot fi soluționate de o instanță de judecată nu pot fi soluționate nici în cadrul unei proceduri penale. În cazul în care persoana care depune o cerere civilă nu este victimă în temeiul dreptului penal procedural, ea nu poate să își formuleze cererea în cadrul procedurii penale. De asemenea, în cadrul procedurii penale nu se poate statua asupra unui acord încheiat între victimă și acuzat în cadrul unei proceduri civile. În plus, o cerere civilă nu poate fi soluționată pe fond dacă aceasta ar întârzia considerabil procedura penală sau dacă o altă circumstanță exclude acest lucru. O cerere civilă care nu îndeplinește cerințele nu poate fi soluționată nici în cadrul procedurii penale, prin urmare, aceste cereri vor fi trimise de către instanță spre a fi soluționate prin alte modalități legale.

Pot contesta o astfel de decizie sau pot solicita alte mijloace de reparare a prejudiciului/de compensare?

Decizia de a trimite o cerere civilă spre a fi soluționată prin alte modalități legale nu poate fi atacată.

Soluționarea unei cereri civile în cadrul procedurii penale poate fi facilitată printr-o serie de alte mijloace de despăgubire. Caracteristica lor comună este că, în astfel de cazuri, nu se va soluționa cererea victimei în temeiul dreptului civil, ci mai degrabă parchetul poate dispune, în anumite cazuri, satisfacerea pretenției civile de către acuzat cu consimțământul persoanei în cauză iar această îndeplinire poate conduce la o pedeapsă mai ușoară sau la încheierea procedurii penale. Toate aceste măsuri intră sub incidența competențelor discreționare ale parchetului; cu toate acestea, victima are dreptul de a solicita adoptarea unor astfel de decizii. Acestea includ suspendarea procedurii în vederea desfășurării medierii, suspendarea condiționată de către procuror sau un acord ori o înțelegere între acuzat și parchet. Acest lucru nu îi conferă victimei posibilitatea de a solicita executarea silită prin constrângere directă de către stat, însă acuzatul poate fi considerabil mai motivat să îi satisfacă cererea victimei în mod voluntar.

Dacă mi se acordă daune-interese de către instanță, cum mă asigur că hotărârea este executată împotriva autorului și ce ajutor pot obține pentru a mă asigura de acest lucru?

Pentru a asigura executarea unei cereri civile și chiar înainte ca cererea civilă să fie soluționată în cadrul unei proceduri penale, victima poate cere punerea unui sechestrul asigurător pe averea sau bunurile acuzatului. Acest lucru este posibil chiar înainte de formularea unei acuzații, dacă victima și-a exprimat intenția de a iniția o acțiune civilă, iar declarația conține elementele formale ale unei acțiuni civile. În astfel de cazuri, sechestrul asigurător poate fi dispus de către instanța judecătorească și, în cazurile în care întârzierile sunt inacceptabile, în mod provizoriu, de către parchet sau autoritatea responsabilă cu ancheta.

La cererea victimei care a solicitat executarea, instanța emite un ordin de executare după admiterea acțiunii civile printr-o hotărâre definitivă. Dacă nu se poate încă emite un ordin de executare pentru satisfacerea cererii, iar victima anticipează că există riscul ca cererea să nu poată fi executată mai târziu, instanța poate ordona, la cererea victimei și cu titlu preventiv, constituirea unei garanții pentru fondurile revendicate sau punerea sub sechestrul a anumitor obiecte.

Ultima actualizare: 11/03/2019

Versiunea în limba națională a acestei pagini este gestionată de statul membru respectiv. Traducerile au fost efectuate de serviciile Comisiei Europene. Este posibil ca eventualele modificări aduse originalului de către autoritatea națională competentă să nu se regăsească încă în traduceri. Comisia Europeană declină orice responsabilitate privind informațiile sau datele conținute sau la care face trimitere acest document. Pentru a afla care sunt regulile privind protecția drepturilor de autor aplicabile de statul membru responsabil pentru această pagină, vă invităm să consultați avizul juridic.

Având în vedere retragerea Regatului Unit din Uniunea Europeană, statele membre responsabile cu gestionarea paginilor cu informații naționale actualizează în prezent conținutul de pe acest site. Eventualele fragmente care nu reflectă încă retragerea Regatului Unit nu apar intenționat pe site și vor fi modificate în curând.